

Izhaja:

10. in 25. vsakega mesca.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto II.

V Celovci 25. maja 1883.

Št. 10.

Nemškutarjem pod nos.

Gospodje župani: Seebacher v Vetrinji, Ratz v Košentavri, Božič v Anabichelnu, Lučovnik na Žihpoljah, Graf v Zrelcu, Pušnik v Timenici, Koh v Otmanjah, Steiner v Kotmarivesi, Urabl v Dhovši in Seebacher v Grabštanji, to so tisti nemško-liberalni Slovenci, ki so dobili dobro po nosu.

Sklicali so k „Sandwirtu“ v Celovci 5. aprila nekaj Nemcev in nemškutarjev in so neko prošnjo ali peticijo skovali in odposlali gosp. naučnemu ministru baronu Konradu.

Glejte: dobili so hitro odgovor ne samo od gosp. ministra, temuč tudi od presvitlega cesarja samega.

Prosili so ti nemškutarski modrijani, da so s sedanjo šolsko postavo popolnoma zadovoljni in da naj vse pri starem ostane, kakor je bilo do zdaj.

Več kot tavežent ali tisoč prošenj iz vseh dežel naše cesarovine je bilo poslanih državnemu zboru, naj se sedanja postava za ljudske šole preuredi. Celih 14 dni so se v državnem zboru na Dunaji posvetovali o tej zadevi. Liberalci — nemški, italijanski in slovanski — so otrobe vezali, po 2—3 ure, so robato in nesramno pa še tudi lažnjivo udrihali po poslancih in ministerstvu, da bi se vse prošnje ubogega ljudstva vrgle pod klop, in pri šolah vse ostalo pri starem. Celo šolsko postavo so leta 1868 na nos na vrat dognali v 2—3 sejah; da so se pa nekteri paragrafi letos preuredili, treba je bilo celih 14 dni in 60—70.000 goldinarjev. Konservativni poslanci — Slovani, Nemci in Italijani — so stali trdno kakor skale, tudi gospod minister baron Konrad je večkrat poprijel za besedo in za preuredbo šolske postave govoril, tako jedrnato in krepko, kakor še nikoli poprej. To je bil odgovor gosp. naučnega ministra na peticijo naših zgorej imenovanih nemškutarjev.

Posvetovanje o novejši šolski postavi je bilo dokončano 28. aprila in postava od državnega zbora sklenjena.

Sedaj je pa še menjkalo, da presvitli cesar to postavo sankcionirajo ali potrdijo. Liberalci so trobili, da cesar ne bojo potrdili te postave, temuč sedanje ministerstvo grofa Taaffe-ja razpustili in novo — seveda liberalno — poklicali. Pa kaj se zgodi?! 2. maja — torej v dveh dneh! — so presvitli cesar to postavo potrdili in tako odgovorili ne samo našemu gosp. Seebacherju in njegovim pajdašem, temuč celej liberalnej stranki.

Pa tudi zaslužili so ti gospodje nemškutarji to podnosnico, kajti v peticiji, odposlani gosp. ministru so trdili prav neumne, še le clo nesresnične reči.

Pravijo, da bi se na Koroškem ljubi starodavni mir kalil in navstal polom in prepir, če bi se dale Slovincem narodne pravice. Ali to ni smešno? Slovenci bojo tega gotovo veseli, Nemcem se pa s tim ne godi nobena krivica. Kdo bode torej nemir napravljaj?

Pravijo, da Slovenec, ki nemški ne zna, ne more dobro shajati in mora propasti. Ali je to res? Naši Slovenci so večidel kmetje, ki živijo od tega, kar si prislužijo s težkim delom in krvavimi žulji. Ako mu Bog polja in hlev pržegna ali blagoslovi, vse lahko proda, akoravno nemške besedice ne zna. Če pa tega ni, ali če zapravlja, naj bi znal vse jezike, pride sčasoma na kant. Koliko poznamo nemškutarjev, ki znajo dobro nemški, ja! še svoj materni slovenski jezik zamečujajo in zasramujejo, vendar le slabo gospodarijo in s svojim pohištvom na tanjkej niti visijo.

Pravijo, da hočemo mi nemški jezik iz šol čisto odpraviti. Kdaj pa smo to rekli? Mi potrdimo, naj se otroci tudi nemško učijo, pa podlaga mora biti slovenska. Tega pa nočemo, kakor nemškutarji, da bi se že v prvem letu našim otrokom z nemščino glava zmešala, da bi pri nerazumljenem poduku vedno buteljni ostali in da bi potem vse boljše službe Nemcem pripadle.

Pravijo, da Slovenci naši slovenskega jezika ne razumejo. Ali je to res? Toliko, kolikor nemški kmet nemški brati zna in razume, toliko tudi gotovo slovenski kmet, ki se je slovenski učil, slovenski brati zna in razumi. To je tisti vrtnec, v katerem nas zmiram sučejo: V naše slovenske šole tiščijo nemški jezik, da se otroci svojega slovenskega jezika ne naučijo, potem pa vpijejo in nam oponašajo, da ne znamo in ne razumimo slovensko. Družba sv. Mohora šteje letos že čez 28 tisuč družnikov, med temi jih je 2608 na Koroškem, in vsem tem se tiskajo knjige v slovenskem jeziku.

Te in še več takih abotnih in lažnjivih čenč so ti nemškutarski Salomoni v pismu poslali gosp. ministru. Prav se jim godi, da so jo od državnega zbora, od gosp. naučnega ministra in clo od presvitlega cesarja dobili pod nos.

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (France Pesjak †) Dne 8. maja smo tukaj pokopali vrlega rodoljuba in poštenjaka, g. Franceta Pesjaka, trgovca. Bil je značajan in stanoviten Slovenec, podpornik narodne stvari ter celovške čitalnici zvest ud od njenega početka do svoje smrti. Pogreb je bil lep. Čitalnica je svojemu zvestemu udu skazala čast in zahvalo z lepim vencem in krasnimi trakovi v slovanskih barvah. Pevci so mu milo nagrobno zapeli. Naj v miru počiva!

Iz št. Janža v Rožnej dolini. (Nemškutarjem pri „Sandwirth“-u) Ne morem povedati, kako vesel sem bral pismo, kterega je gospod Miha Sorgo, župan v Šmartnem pri Celovcu, poprej Dovjak v Šmarjeti, v „Miru“ št. 8 poslal nemškutarjem pri „Sandwirthu.“ Bog daj več takih, in kmalo bode vse pravde konec: Slovenci bi dobili vse pravice, ktere jim gredo po božjej in človeškej postavi. — Gospod Seebacher in še devet že poprej dobro znanih nemško liberalnih Slovencev so povabili vse župane in šolske odbornike k nekemu shodu pri Sandwirthu. Tudi jes sem župan, pa nisem sprejel nobenega povabila. „Freie Stimmen“ sicer trdijo, da je c. k. pošta tega kriva, da je povabilo nekterim gospodom prepozno prišlo v roke. Meni pa še do sedaj ni došlo, čakal in čakal sem, pa nisem ničesar dočkal. Gosp. Sorgo je le četrtno ure od Celovca, pa ni dobil povabila in tudi drugi znani Slovenci ne. Poštne razmere, kakor se meni dozdeva, niso tega krive; zajec menda v drugem grmu leži. Ker nisem imel priložnosti, svoje misli pri „Sandwirthu“ na znanje dati, prosim, naj jih „Mir“ vesoljnemu svetu razglasi. Kar so vrli župan Medgorski, gosp. Drobivnik in njegovi hvalevredni tovarši iz Šmarjete pri shodu ustmeno povedali in kar je župan Miha Sorgo pismeno naznanil: ravno to tudi jes na vse strani trdim in tirjam. Mi Slovenci nimamo ničesar zoper Nemce in se nikakor ne vtikamo v njih domače, šolske in jezične zadeve, — mi le to hočemo, da se nam dajo tiste pravice, ki jih imajo za stran jezika v šolah in kancelijah drugi jeziki. — Mi Slovenci nimamo ničesar zoper nemški jezik, v časti ga imamo in srečnega se šteje vsak, kdor ga zna. Tudi po naših šolah naj se nemški jezik uči, pa najprej morajo znati naši otroci, kakor so gosp. c. k. deželni namestnik v deželnem zboru obljubili, v svojem matrnem jeziku krščanski nauk, brati in pisati; naši učniki morajo slovenski znati in po slovenski podučevati. — Mi Slovenci v državnem zboru nimamo nobenega poslanca, ki bi se potegoval za nas in naše pravice. Zatorej smo gospodom poslancem iz celega srca hvaležni, ki naše v resnici žalostno stanje zastran naših ljudskih šol in kancelij svetu popisujejo in naznanjajo državnemu zboru in ministerstvu, ki moreta nam pomagati po postavnem potu. — Mi Slovenci želimo, da naši otroci hodijo do 13. leta v vsakdanjo, potem pa nekaj let v nedeljsko šolo — da se vpelje poldnevna šola, tako da bo predpoldnem hodil en oddelk otrok v šolo, popoldnem pa drugi, — slednjic pa srčno želimo, da bi se naša mladina podučevala in odgojevala v katoliškem duhu.

— To bi bil jes pri „Sandwirthu“ zbranej gospodi naravnost v medočje povedal in še to pristavil, da jes in kar Slovencev poznam, nismo s sedanjo šolsko postavo zadovoljni. Slava visokemu ministerstvu in konservativni večini, da so to postavo pre naredili in slava presvitlemu cesarju, da so novo postavo potrdili.

V Št Janjžu 14. maja 1883.

Martin Štih s. r.

župan v Svetnejvesi, po domače Šlemic.

Iz Rožne doline. (Slovenski napisi; domovnice; Bistriška šola.) Potujem po svojih opravkih po lepej Rožnej dolini, pa marsikaj vidim in zvem. V Št. Jakobskej občini sem videl, da imajo kažipoti ob cestah vsi prav lepe slovenske in nemške napise. To me je srčno veselilo, da je občinski odbor pred svetom naznanje dal: Tukaj je slovenska zemlja. Zraven pa je lepo postregel vsem popotnikom — slovenskim in nemškim. Tako je prav! Po vseh drugih občinah cele doline nisem našel nobenega slovenskega napisa ob cesti, kakor da bi sami trdi Nemci tam stanovali in sami Nemci po dolini popotovali. Slovenci! ne mečljite sami svojega jezika pod klop! Kdor sam sebe ne spoštuje, kako ga bojo drugi spoštovali? — V Svetnejvesi pri kovaču „Pavlinu“ sem bral ta-le napis: „Karl Golob, izkušeni podkovski kovač.“ Vsem je to dopadlo; pa žalibog da je ta napis spet zibnil. K. G. kovaški pomagavec je bil poklican k vojakom; posestnik „Pavlin“ pa menda misli, da je trd Nemec in da mu Nemci, ne pa Slovenci dajejo kaj zaslužiti. Ravno te misli so menda tudi vsi tisti gostilničarji in kramarji po Rožnej dolini, ki imajo na svojih hišah nemške napise: „Gasthaus“ ali „Handlung des J. J.“ Naj bi ti nemškutarji le malo premislili in prešteli, koliko desetice dobivajo od Nemcev? — Nekaj veselega sem pa zvedel od gosp. župana v Svetnejvesi. Fužinski delavci na Bistrici so vsi na nos na vrat hoteli imeti vsak svojo domovnico. Vsem tem, ki iz Svetneveske občine hodijo v fužino delat, naredil je gosp. župan Šlemic v št. Janjžu slovenske domovnice. Fužinski uradniki so debelo gledali, malo se mrdali in pomrmrali, pa jih vendar za veljavne sprejeli. Tistemu g. pisarju, ki je zasmehovaje rekel: „Das Siegel ist aber dennoch deutsch — pečat je vendar le nemšk“, menda smem obljubiti, da bode tudi slovensk pečat videl, naj le malo potrpi; kajti gosp. župan Šlemic je vnet narodnjak. — Ker ravno od Bistrice govorim, moram še nekaj opomniti. Bral sem v Celovčanki — „Klagenfurter Zeitung“ da je prazna druga učiteljska služba pri dverazrednej ljudskej šoli na Bistrici. Kdor hoče to službo imeti, ni mu treba dokazati, da zna slovenski, more torej tudi trd Nemec biti! To Bistriško šolo je že g. poslanec dr. Vošnjak v državnem zboru omenil. Od nekdanj so v krajnem šolskem svetu sedeli sami trdi Nemci in hudi nemškutarji. Sedaj se je obrnilo vsaj v občinskem odboru malo na bolje; popotovaje skoz Rožno dolino, bom že slišal, kako se bojo obnašali našinci, ki sedijo kot odborniki v krajnem šolskem svetu. Vse bom vestno sporočil.

Iz Roža. (Vreme. Pogreb. Tatovi.) Vignedni časi, pa še zmirom noče dovolj toplo postati. Zavoljo tega je sejanje vse nekoliko zaostalo,

ozimna žita so bolj redka in dosle ne obetajo dobre letine. Sadje pa je s cvetjem dovolj oskrbljeno, samo hruške moštnice kažejo menj cvetnih popkov. Če nam slana v cvetji ne škoduje, dobimo pri sadji letos dober pridelek. — V torek 8. majnika smo pokopali morebiti najstarejšega moža cele Koroške, očaka Žlibarja, rojenega pod presvitlo cesarico Marijo Terezijo 1775, o katerem je vaš „Mir“ že enkrat poročal. Bolehal je celo zimo, kašelj in slabosti so ga spravili pod zemljo. Naj sladko v miru počiva, ki je Boga zaspal v 107 letnej svojej starosti. — Tudi tokrat vam imam mnogo o tatvinah in ulomih poročati. Od vseh strani se čuje zopet, da kradejo in po sili lomijo v hiše. Kaj boče to, če vkljub visokim davkom ne bomo imeli nobene varnosti za svoje premoženje. Pred kratkim so šelmi pokradli vso mesnico pri Žamoštru na Brdu: pri Orinu v Svetnah vlomili v prodajalnico in odnesli blaga in dnarja; V torek 8. majnika so vlomili št. Jakobskej farnej cerkvi v zakristijo in popili vino za božjo službo pripravljeno. Iskali so dnarja, pa ga niso našli. Druge škode tu ni bilo. Dalej je bila pokradena pri Vazniku v Rovljah vsa mesnina in nekaj obleke, in nekaj tednov pred tim pri Šenchlebu na Bistrici več žakljev moke. Tudi pri mnogih drugih hišah se sliši, da je odnesena kuretnina in druge malenkosti. To vse se je zgodilo v št. Jakobskej fari ali v sosedstvu za malo tednov. Kaj pravijo k temu naše cesarske politične oblasti in naša c. k. žendarmerijska postaja v Rožece? Bog nam povrni kmalo večje varnosti, da homo megli vsaj brez skrbi po težkem delu nočnega počitka življati.

Iz Kaple pri Dravi. (Dehant Jakobič †.) Po celej Rožnej dolini nobena fara nima več kaplana; prej jih je bilo po 9—10; sedaj so že 4 fare brez svojega duhovnika. In spet je nemila smert pobrala še ne tako priletnega duhovnika. Č. g. Jakobič Janez, dehant v Kapli so zamrli. Ravno pred dvema letoma so prišli iz Celovca, kjer so bili že čez 16 let župnik in spovednik čč. nun Elizabetink, v Kaplo za dehanta, veliko gospodov je prišlo z njimi iz Celovca in inštalacija je bila dokaj slovesna in vesela. Pa gosp. dekan niso več imeli trdnega zdravja; na nekem potu v Sale, pravili so, so se pregnali, srce se jim je jelo tresti in začeli so bolehati. Da jim je pa tako blizo, nihče si ni v misel vzel. 6. majnika — 6. nedeljo po Veliki noči, so še opravljali božjo službo, pa pri njej tako oslabeli, da so jih morali po opraviilu iz cerkve v farovž nesti. V spodnji izbi so jih položili v postelj, iz ktere niso več vstali. Prevideni z vsemi sv. zakramenti so po osmih jutraj v Gospodu zaspali. V saboto smo jih pokopali; prišli so vsi duhovniki naše dekanije in 5 duhovnikov iz Celovca. Farmani so jih srčno ljubili in visoko častili, zatorej se je pri njih pogrebu zbrala cela fara. Pokopali so jih in milosrčno nagrobnico jim govorili Sveški župnik g. Ambrož, in pevci jim zapeli mično slovensko žalostinko. Rajni so bili rojeni v Bilčovsi 30. aprila 1825, so vse šole izvrstno dobro dokončali v Celovci in 22. julija za mešnika bili posvečeni. Predenj so v Celovec prišli, služili so za kaplana in provizorja po več farah, povsod pa si prislužili zaupanje, spoštovanje in lju-

bezen svojih farmanov. Rajni škof dr. Valentin Wiery so si jih izvolili za svojega spovednika in jim podelili čast duhovnega svetovalca. Bog jim daj dobro in večna luč naj jim sveti!

Iz Hudega kraja. (Srenjske reči.) V Miru št. 8 sem bral zbadljiv dopis iz Spodnjih Trušenj, „da ima Vovbrška občina malo dobička od Kraljevega posestva ali pa, kakor se piše, od Kraljevih koč.“ Na to imam prav temeljit odgovor pripravljen, in če je treba imam dosti dokazov pri roci. Le samo da nočem napravljati iz prijaznega „Mira“ nemir! To bi pa bilo za naš narodni napredek kakor blato na obličji. Samo toliko moram omeniti, da dandanešnji nobena, še tako mala kočica ni brez davka; da je le na zemlji, in ni v zraku ali v meglah. Naj bi uni dopisavec v davkarijo pogledal in našel bo gotovo, da je gosp. „Kralj“ zgruntnimi, občinskimi in hišnimi davki obložen in da plačuje od vseh njegovih koč več, kakor ko bi bil na enakem prostoru le en sam samolastni gospodar. Dalje se je dopisovalec potožil, da imajo tisti poljanci, katere hočejo Hudokrajčani od Vovbrške občine na Diekše za seboj potegniti, po 3 ure daleč na Diekše k županu. Kako pa je tedaj bilo, ko je bil župan v Šenpetru in smo morali mi Hudokrajčani po 4 ure daleč k županu hoditi? Dalej pravi dopisovalec, da, ko bi bil kdaj župan voljen v Knežah ali pa na Kerčanjah, kaj pa potem? To se pa ne zgodi lahko, ker je večina volilcev na Diekšah in v Hudemkrajci, le samo to je treba, da bojo volilci pričujoči. Slednjič pravi dopisatelj, da mi Hudokrajčani hočemo 20 Poljancev seboj potegniti na Diekše. Mi pa tega nismo storili, kakor da bi nas veselilo, Poljance dražiti, ampak le za tega del, ker je za nas Hudokrajčane veliko bliže na Diekše k občini kakor v Vovbrze, in ker je naša fara na Diekše, hodimo vsako nedeljo k božjej službi na Diekše in slišimo tudi občinske reči oklicevati. Vsem pa še Bog ne more prav storiti.

Iz Glinjan. („Kranjska nedelja.“) Vsako šesto nedeljo po veliki noči je v Glinjah cerkveno posvečevanje ali „žeganje“. Na to nedeljo pride v našo cerkev tudi mnogo kranjskih romarjev, zato se imenuje „kranjska nedelja“. To priložnost porabijo Borovljanci, da pridejo v našo cerkev nemškutarijo prodajat. Borovski pevci namreč zasedejo naše cerkve kor in pojejo po nemško. Nam to prav nič ni všeč, ker je pri nas čisto slovenska fara. Borovci naj bi svojo nemščino le doma obdržali, če so že tako zaljubljeni v njo! Mi Slovenci poznamo v cerkvi le slovensko ali pa latinsko petje, nemškega pa ne! Izgovarjajo se sicer, da je v njih zboru trd Nemec, ki bi slovensko petje kazil. On pa je že deset let med Slovenci in ima Kranjico za ženo, toraj bi se bil že lahko toliko slovenskega naučil, da bi zamogel vsaj besede izgovarjati. Saj se moramo tudi mi nemško učiti, in komaj naši otroci v šolo stopijo, morajo se že vaditi v nemščini: riba — Fisch itd.!

Iz Radiške okolice. (Učitelj. Zverina.) Poprejšnjega učitelja nismo nič radi imeli in smo veseli, da smo ga rešeni. Pa kakor za dežjem solnce posije, tako smo tudi mi zdaj dobili boljšega učitelja. Kolikor mu od zgoraj dopuščajo, skerbi on za to, da se otroci v šoli tudi sloven-

sko brati naučijo Tega učitelja priporočamo vsem drugim v izgled! — V zadnjih letih se je v naši okolici mnogo zverine spodredilo, ki nam na polji dosti škode dela. Škoda se le dvakrat v letu pregleduje in povračuje, vsa pa se nikoli ne povrne; saj kmet ne more vsake travice šteti, ki mu jo zverjad pojé, on se oglasi le tam, če gre škoda že na debelo. Našemu g. županu se ponuja priložnost, kaj dobrega storiti za občino, ako se namreč v tej zadevi za nas potegne! Močno obžalujemo, da so gospodje v Celovcu prepovedali srne (koze) streljati. Srna je že lepa žival in gospodom se je škoda zdi; nam kmetom je pa le v nadlogo: ona nam sme škodo delati, mi je pa ne smemo ustreliti; tako živino bi vsak rad imel, da bi jo po sosedovem pasel, sosed pa bi jej nič žalega storiti ne smel! — Nedavno se je pri nas ena smešna prigodila. Neki nemškutar, ki svojo modrost iz Mačnikovih „Freie Stimmen“ zajema, vstrelil je namesto srne — domačo kozo! Ko so mu pa kmetje povedali, da domača živina ne spada v lovsko področje, začel je vse tajiti, tako da mu je morala komisija iz Celovca uro naviti.

Iz Črne. (Sejm. Toplo vreme. Naši fantje.) 7. maja smo imeli pri nas sejm, ki se je pri živini dobro obnesel. Ovc se je silno veliko prodalo, en sam kupec jih je odgnal več kot tisoč, in je bilo več takih kupcev iz Tirolskega. Kramarji pa niso dobro tržili, ker je bilo pre-slabo vreme. — Toplo vreme smo dobili pri nas še le o binkoštih. Bog daj, da bi vsaj zdaj lepo in toplo ostalo in da bi ne prišla mrzla burja, ki nas rada obišče. — Pohvaliti se morajo tudi naši fantje. Namesto vse na žganji zapiti, kakor se žalibog v mnogih krajih zgodi, zložili so toliko skupaj, da so kupili za našo cerkev nove svetilnike. Pri slovesni sv. meši so tudi iz možnarjev streljali. Ne vem, kako je to, da se jim je to v nesrečo obrnilo. Bili so namreč zavolj streljanja na 24 ur zapora obsojeni.

Iz Kotmirske okolice. (Nekaj o žganju. Pozna vigred.) Že meseca svečana bilo je na našo občinsko tablo, kakor menda tudi drugodi, nabit pismo našega g. deželnega predsednika, kjer se je govorilo o škodljivosti žganja in o pomočnikih zoper to razvado. Pa to pismo ostalo je do zdaj glas upijočega v puščavi, naši prvaki se za to tolikanj važno reč ne zmenijo dosti, če-ravno bi se nekaj vendar moglo storiti. Še se spominjam starih časov, ko smo smeli kmetje svobodno kuhati „koritnjak“ (steinbier). Zbrali smo se ob nedeljah pri kakem sosedu in smo pri polnih vrčih te dobre pijače o naših kmetijskih razmerah se pomenkovali in pošteno kratkočasili. Zvečer pa smo se trezni in zdravi vrnili vsak na svoj dom. — Tudi zdaj se še zbirajo po hišah in popivljajo, toda le smrdljivo in strupeno žganje, ki jim včasih vso pamet zmeša, da se pripraviti in pretepati začnejo. Tak delavec potem drugi dan prav težko dela, ali pa celo v svojo in kmetovo škodo „blaumontag“ drži. Zdaj je kmet tako rekoč primoran, svojim delavcem žganje dajati, ker delavec zraven težkega dela ne more pri vodi živeti; da bi kmet delavcem drago in kislo vino kupoval, kakoršno se pri nas dobi, zato so časi preslabi, koritnjaka pa kuhati ne sme. Ko so delavci enkrat žganja navajeni, tudi nič dru-

zega piti nočejo. Da jim pa žganje škoduje na duši in na telesu, za to imamo vsak dan zadosti žalostnih izgledov. Mnogo družin pride na be-raško palico; nekteri žganjarji celo zdivjajo; še več pa jih mora iti v prezgodnji grob. Najboljši jez proti žganju bil bi koritnjak (steinbier), ko bi ga smeli spet kuhati. Može, ki vam je mar za blagor ljudstva, potegnimo se vsi krepko za to pravico, da bomo smeli spet koritnjak kuhati! Gospod deželni predsednik, ki je pokazal s svojo okrožnico, da so mu znani škodljivi nasledki žganja, on bo gotovo našo prošnjo gorko podpiral, saj je koritnjak edina reč, s katero bi se vtegnilo škodljivo žganje pregnati. — Vigred smo imeli letos pozno in mrzlo, kakor malokedaj. Mrzli vetrovi so ozimini precej škodovali, vigredna setev in trava pa še precej dobro kaže. Sadje je začelo letos za celi mesec pozneje cveteti, kakor lani, češnje cvetijo še le zdaj o binkoštih. Binkoštna praznike smo imeli prav prijetne in tople; da bi le snega in slane več ne bilo, potem je upati še dobre letine.

Iz Zdovelj. (Obrekovanje.) V celovških časnikih je bilo brati, da se je neka Barbara Brulih po Celovci vlačila in tam nekaj pokradla. Tudi v naši vasi imamo žensko, ki se piše Barbara Brulih, zato so bili nekteri jeziki brž pripravljani in so našo Barbo dolžili, da je po Celovci kradla, akoravno se iz Zdovelj še genila ni. Tem obrekovalcem naj bo povedano, da je tista tatica iz Medborovnic doma, ne iz Zdovelj. Naša poštena Barba ne more nič za to, da se ravno tako piše, kakor ona ženska; v žlahti pa si niste nič. Vsak naj se toraj prej prepriča, ali je res ali ne, prej ko človeka opravljati in ob dobro ime devati začne!

Iz Borovelj. (Osvetljava.) Občinski davek se je v Borovljah letos zopet povišal: naložila se je občinska doklada 11% na užitnino. Ljudje, ki davke težko plačujejo, prašajo vedno, kam se bo ta denar spet porabil? V občé se govori, da hoče občinski zastop luno v pokoj (penzijo) dati in napraviti v Borovljah svetilnice. Naša vas hoče tedaj na vsak način „nobel“ biti in po „mestno“ živeti. Lepo je že, če se ponočnjakom nekoliko posveti, da v kak graben ne padejo; lepega denarja je pa tudi škoda, ki se bo potrošil za svetilnice. Če je pa drugim prav, bo tudi meni.

Iz spodnje Zile. (Dr. Levičnik †.) Šmohorčani so zgubili svojega dušnega pastirja; gosp. dehant dr. Jernej Levičnik so umrli. 9. maja 1852 so bili v Šmohorsko faro nastopili in bili slovesno inštalirani in ravno 9. maja 1883 so po kratkej bolezni v Gospodu zaspali. Torej so bili v Šmohoru ravno 31 let dehant in župnik. Rojeni so bili v Železnikih 15. avgusta 1808 in v mešnika posvečeni 6. avgusta 1832. Za kaplana so služili v Nemškem Bleibergu, odtod pa za provizorja v Zgornje Pleso prestavljeni, odkoder so se preselili v Šmohor. Povsod so bili zvest in občé ljubljen in spoštovan dušni pastir; nekaj let sem so brez kaplana oskrbovali veliko faro, ki šteje blizo 1600 duš, ima štirirazredno šolo in je precej razdjana. Tudi dekanjska opravila dajejo dosti dela in potov. Do zadnje bolezni so bili trdnega zdravja, bistre glave in veselega serca. Leta 1882 so obhajali na tihem v romarskej cerkvi

Device Marije blizu Šmohora petdesetletnico svojega pastirovanja ter so dobili pri tej priliki od presv. cesarja viteški križ Franc-Jozefovega reda. Letos pa so prosili za penzijo, ktereга so bili volje živati v kakem samostanu na Dunaju ali v Gradcu. Pa Bog je drugači obrnil in jih k sebi poklical, da jim podeli kot svojemu zvestemu delavcu krono večnega življenja. Pogreb bil je tako veličasten, da je Šmohorski trg še malo kdaj videl kaj tacega in pri nagrobnem govoru so marsikomu priigrale v oči svitile solze. Ubogi so zgubili svojega očeta in marsikteri študent v Celovci in Belaku svojega dobrotnika. Še to naj omenim, da so rajni že od nekada delovali tudi na literarnem polji; po slovenskih časnikih se nahajajo dopisi, pesmi in sostavki, ki so prišli iz njihovega peresa. Z rajnim je menda zaumrl poslednji sodelavec pri stari „Čbelici“, katero je Kastelic na svitlo dajal v Ljubljani. Slovenci! ohranimo rajnega v blagem spominu!

Iz Globasnice. Nekaj od naše šole.) Kakor skorej povsod kjer sta dva učenika. imamo tudi mi v Globasnici za podučitelja prav trdega Nemca. Namesto da bi se on učil slovenskega jezika, pa le tirja, da bi njegovi učenci, ki so trdi Slovenci, v par letih nemško že dobro znali. To pa je nemogoče; zatorej trpi učitelj sam, še več pa ubogi otroci. Res žalostne reči pripovedujejo otroci; vsi v strahu pridejo domu in se celo branijo v šolo hoditi. Že smo nekteri Globaščani bili volje, zavoljo tega se pritožiti na višem mestu in prositi za učitelja, ki je zmožen slovenskega jezika, — kar smo slišali, da je drugo učiteljsko mesto na našej šoli razpisano, da pa v razpisu spet ni očitno rečeno, da je učitelju, ki prosi za to mesto, treba znati slovenski. Torej prosimo šolske oblasti, naj nam pošljejo učitelja, ki naše otroke razumi in oni njega; prosimo torej tudi naš krajni šolski svet, naj se moško za nas potegne. Ako pa nimajo takih učiteljev, ki bi našo slovensko besedo znali, naj se napravi, kakor nova šolska postava veleva, pri nas pol-dnevna šola s enim učenikom, ki ga že imamo in dobro slovenski zna. To bode boljše na vse strani.

Na Dovjem. Binkoštni torek 15. maja je odšlo od tukaj in od Bleda (posebno iz Gorjanske fare) okoli 50 izseljencev v Ameriko (Minesotto). Skerb za družino, ktere zavoljo pomanjkanja zemlje in zaslužka prerediti ne upajo, veliki davki, tožbe in nevoščljivost sosedov, strah pred dolgovi jih žene črez morje iskat boljše in večje domovine pri svojih že izseljenih rojakih, ki jih k sebi v Minesotto vabijo in ki se še precej pohvalijo. To pa pišejo, da je v Ameriki tudi treba delati in tudi tam pečene tice nobenemu v usta ne leté! — Šlo bi jih še več, ko bi imeli denarjev dovolj ali ko bi mogli svoja posestva prodati! — Bog jim daj srečno pot in da bi bili v Ameriki bolj zadovoljni, kot so bili tukaj.

Ljubno na Gorenjskem. (Priprava za sprejem cesarja.) Po celej gorenjskej strani se delajo velike priprave, da vredno in dostojno sprejmemo našega ljubljeneга vladarja. Čujem, da so posestniki Blejske okolice v ta namen zložili 15.000 gold. Na jezeru obeta kaj lepo biti tisti dan. Tukaj blizo je neki suknjar, ki hoče cesarja samostojno pozdraviti in mu napraviti slavolok,

kjer ga bo pričakoval z vsemi svojimi delavci. Prosil je že pri okrajnem glavarstvu za dovoljenje. Naša želja je ta, naj bi župani svitlega cesarja povsodi po slovensko pozdravili in naj bi se tudi oni predstavili v narodni, kmečki noši, da bodo pokazali, da so z nami kmeti ene misli in enega srca?

Iz Ribnice Kranjske. Tudi v naš kraj zahaja „Mir“, in ga prav z veseljem prebiramo, ker nas mika zvedeti, kako se na Koroškem z majhno peščico zavedenih Slovencev branite mogočnemu navalu in pritisku celega nemštva. Bog, ki je koroške Slovence toliko stoletij ohranil, ima gotovo svoje namene z njimi in ne bo dopustil, da bi se ponemčili. Kakor so se Izraelci v egiptovski sužnosti pripravljali za svoj častni poklic, tako je morda sedajno terpljenje za vas koroške Slovence tisti plavž, ki vas ima očistiti in utrditi za visoki poklic, ki vam ga je morda še vladar sveta odločil. Solnce vzhaja in — Slovan gre na dan!

Od sv. Ane v slov. Goricah. (Zahvala. — Raznóterosti.) S tužnim srcem naznanjam, da so č. g. M. Osenjak, nam tako priljubljeni vzeli slovo in se podali dalje v vinograd Gospodov v prijazni in lepi Ljutomer! Kako smo jih čislali in ljubili, je dokaz, da je cela fara sv. Ane prošnjo vložila pri mil. knezo-škofu, toda brez vspeha. Nijedno oko ni ostalo suho ko so odrinili. In res, bili so nam vsem dobri gospod, pobožen duhovnik v pravem pomenu, skerben učitelj učéše se mladine, mili vodja odrastle mladine, neustrašen boritelj nas severnih Slovencev pri sv. Ani. Zatorej podpisani ne more drugači, da se dostojno v imenu družij zahvali. Pred vsem se zahvaljujemo, da so nas napeljevali k pobožnemu bogoljubnemu življenju, v spovednici smo jih našli kedar smo hoteli, in za g. župnika so kaj goreče v njihovi dolgi bolezní skerbeli, po dvakrat so vsako nedeljo pridigali, ko so še g. župnik prepovedano imeli. Tudi učeča se mladina ne more jih zabiti. Odraščeni fantje in dekleta pa imamo dosti vzroka se jim zahvaljevati. Veliko molitvenikov so nam priskrbeli in to mnogim zastonj, posojevali so nam koristne knjige in časopise kakor: „Mir“, „Slov. Gospodar“, „Vrtec“, dunajski „Zvon“ itd. Bili so dalje neustrašen boritelj narodnih pravic, niso popred mirovali da so nas nabrali nad 20 udov za „Slov. društvo“, in nam s tem pripomogli da se bo obhajal občni zbor tega društva pri sv. Ani v veselih slov. Goricah. Da bi imeli mnogo posnemovalcev! Torej dragi nam M. O. živite tamkej doli v miru in zadovoljnosti. V imenu vseh faranov sv. Ane Vam velečastiti gospod za slovo zakličem: živili na mnoga leta! — Tukaj smo imeli od začetka hladno spomlad, in to je zaviralo rasti, a sedaj je zopet vse v lepem cvetu: češnje, jabelke, hruške, breskve itd. V vinogradih smo si mislili da ne bo začelo gnati, a sedaj uvidimo da menda še že bo nekaj. Ozimine so tudi lepe, hvala Bogu, da bi le pred mrazom in točo bili zavarovani! — Kako smo se razveselili nad vestjo, da ima slavna družba sv. Mohora nad 28.000 družbenikov! Naše upanje torej ni bilo prazno! Drugokrat spet kaj!

Stein tik Donave. 9. maja. Oglasim se, dragi mi „Mir“, zapored, da bi ne mislil, da sem na

te pozabil. Oh ne! ampak silno težko te pričakujem in komaj nekoliko oddahnem ko te v roke dobim in prebiram odkritosrčna in vredna večidel iz priprostitih rok pisana poročila. Ko bi srečo ne imel, prebirati tebe in druge slovenske časopise kakor „Slov. Narod“ „Sočo“ „Novice“ „Kres“ in „Ljubljanski Zvon“ zadušili bi me že davno tukajšni nemško-židovski časopisi z njihovimi lažnjivimi in hebrejsko hlinjenimi poročili. Drugo veselje imam nad lepim toplim vremenom, ki ga uživam le tretji dan, sicer je bilo zmirej mrzlo. Na praznik vnebohoda zagrmelo je tukaj prvokrat letos, in nato je s curkom dež lil. Gore so nekoliko ozelenele, tudi vinske trte nekoliko poganjajo. Pravijo, da bode letos dobro vinsko leto tukaj, ker bilo je dolgo mrzlo, ker poznejši mrzaz večidel škoduje, ker bila so vsaka s 3 začeta leta rodovitna, namreč 63, 73. Na krasni Donavi pripetila se je zopet nesreča. Pri Melku postavili so parno ladjico „propeler“ za prevažo čez Donavo od brega do brega. Ta ladjica obsega 80 oseb. Pri prvi poti, akoravno se je bližal veliki parobrod „Gisela“, mislil je kapitan tega „propelerja“ mu pot presekat, toda ko pride na pot „Gisele“ zadela ga je in padlo je šest oseb iz propelerja, ter so utonili. Samo eno osebo so zamogli živo rešiti in katera jim je v rokah dušo izdihnila. Pravijo, da je bil kapitan „propelerja“ pijan! Ta pondeljek zadeli so brodarji z ladjo, na kateri je bilo kakih 100 klafter drv, na steber tukajšnega mosta tako, da so skoraj vsa drva zgrudila se v Donavo in poplavalala, ladja sama pogreznila se je 5 kilometrov daleč od tukaj. Brodarje so rešili s čolnichi. Tudi ti so krivi nesreče, ker so se vpijanili, predno so se na varno pot podali.

Kaj dela politika.

Obe zbornici državnega zbora ste svoje delo dokončali; v svojih sejah ste dognali veliko prav imenitnih postav, postavimo: novo šolsko postavo in obrtniško. — V delegacijah ima naša stranka tudi večino 10 glasov. — Škorej bojo začeli delati deželni zbori; 27. maja začne se štajerski deželni zbor, za njim potem tudi goriški, istrški, dalmatinski, bukovinski, šleski, spodnjeavstrijski, solnograški in tirolski; najveselejša novica pa je ta, da je kranjski zbor razpuščen; kranjska dežela, v kateri je mala peščica Nemcev, je imela nemčurski deželni zbor in odbor! Nemčurstvu je na Kranjskem odklenkalo. Nove volitve bojo za kmete 9. za mesta in trge 12. in za velike posestnike 15. junija. — Tudi česki zbor bo menda razpuščen, kar nemškim liberalcem strah in gnjev napravljajo; tudi tam zgubijo nemški liberalci svojo dozdanjo krivično večino. Tako se Slovanom povsod bližajo boljši časi. — Predsednik državnega zbora gosp. dr. Šmolka je bil k cesarju poklican; cesar so ga pohvalili za njegovo delovanje in rekli, da je državni zbor veliko važnih reči lepo dognal, pa so grajali nemške liberalce, ki so toliko kljubovali in zaverali. — Cesarjev brat nadvojvoda Karol Ljudevit je s svojo ženo in sijajnim spremstvom podal se v Moskvo k kronanju ruskega carja. — Hrvati in Madjari so si

nekaj navskriž in so hrvaški poslanci zapustili državni zbor v Budimpeštu, ki ni hotel dovoliti, kar je ban Pejačević nasvetoval zastran davkar-ske postave.

Sprava med Rimom in Berlinom ni dovršena, Bismark dovoljuje le nekaj malenkostnih olajšav, s kterimi pa papež niso zadovoljni. Nemški katoličani morajo dalej trpeti.

Na Italijanskem protestirajo vsi škofje zoper nasvetovano novo zakonsko postavo, ktera hudo žali zakrament sv. zakona.

Na Francoskem je navstal velik strah pred „krahom“ kakor smo ga imeli mi Avstrijanci leta 1873. Ljudje tropoma iz hranilnice jemljejo svoje uloge. Kakor povsod tako liberalci tudi na Francoskem slabo gospodarijo, povsod jim dnarja zmanjkuje. Zdaj hočejo škofom in duhovnikom letno plačo pristriči, akoravno jim to po pravici gre iz cerkvenega premoženja, kterege je vlada v državno kaso pobasala.

Angleži so šest morivcev po vsej pravici k smerti obsodili in dva so že obesili in prej ko ne bojo tudi še une, vendar je to res žalostno in bode javeljne kaj pomagalo.

Na Ruskem bo 27. maja kronanje carja in carice, 21. maja prideta v Moskvo in 10. junija se vrneta domov v Petrov grad. Pričakujejo se neke vladne premembe, pomiloščenja in menda za 20 milijonov rubljev glavnega davka bo odpuščenega.

V Afriki Angleži in Francozi čedalje več zemlje spravljajo pod svojo oblast. — V Ameriki je med vlado Chilo in Peru podpisan mir.

Gospodarske stvari.

Od vseh strani s poročja, da letos sadje prav dobro kaže. Letina je se ve da še v Božjih rokah; pa če bi nam Bog naklonil prav obilno sadja, moramo vendar vedeti, kaj nam je ž njim početi. Sadje se ali frišno prodá, ali se posuši, ali pa se v mošt spreša. Kadar je povsod dosti sadja, tedaj frišno sadje nema nobene cene, in je bolje, da se posuši ali pa v mošt spreša. Kadar je sadja dosti, je navadno tudi dobro in sladko, toraj daje dober mošt. Kako je ravnati pri prešanji mošta, o tem pišejo „Novice“ tako:

„Gnjilo sadje se mora odbrati in odstraniti, ker gnjiloba daje moštu neprijeten okus in ga stori kalnega. Trdo sadje naj se pusti nekoliko poležati, da se omehča in se potem bolje iztlači.

Vsako železo se mora odstraniti. Paziti je, da ne pride kak žebelj med razbito sadje; lopate in drugo železno orodje ne sme ležati v moštu ali razbitem sadji. Železni vijaki pri sodih se morajo osnažiti, posušiti in dobro z lojem namazati. Od železa postane namreč mošt zelen, siv ali črn.

Bolje ko se sadje razmečka, več mošta bo dalo. Nekteri mlinci, ki sadje samo razkosajo, niso pripravni.

Ako se mošt izdeljuje iz dobrega sadja, priporočja se zmečkano mešanico pustiti 1 do 2 dni, toda mora se večkrat premešati in vselej zopet pokriti, da je proti unanjemu zraku zaprta.

Ako se hoče moštu dodati vode, najbolje je

priliti jo na mešanco potem, ko je že izžeta (izprešana) potem pa to zopet en dan z vodo skupaj pustiti in vnovič izžeti. — Za vsak hektoliter vode, ki se moštu pridene, dodati je treba 10 kil sladkorja, ako se hoče napraviti dobro, trajno pijačo. Boljše je moštu pred vrenjem dodati cukra, kakor pozneje špirta ali žganja. Pri vrenji prestroji se sladkor v vinski cvet.

Ako mošt v nekoliko dneh noče prav vreti, naj se dodá v sod na vsak hektoliter mošta pol škafa zmečkanih, prav dobrih jabelk ali hrušek in se pusti, da vre vse skupaj.

Ako bi sod pri spravljani mošta ne bil poln, mora se pristop zraka še bolj varovati, kar se lahko doseže ako ni pri rokah vrelné pipe, s tem, da se na veho položi žakeljček s peskom napolnjen; s tem se nevarnost, mošt pokvariti, odstrani, ako se vsaj v 10—12 dneh potem sod napolni. Ako bi se to ne zgodilo, nevarnost je, da bi se napravila jesihova kislina.

Kedar glavno vrenje poneha, ter se je goščava po večem polegla, pretoči se mošt v dobro osnažen, nekoliko žveplan sod. Ako čez nekaj časa mošt ne začne zopet vreti, dodá se na vsak hektoliter 1 kilo dobrega sladkorja.

Potem je gledati, da so sodi zmiraj kolikor moč polni, in da se, kedar odvre mošt, dobro zabijejo. Dolgi zamaški, ki se v mošt pomakajo, kedar se ga že nekoliko odtoči, so boljši, kot kratki.

Kdor hoče iz malo sadja za domačo rabo narediti veliko mošta, ravná naj tako-le: Dobro stolčeno in zmečkano sadje, na pr. 50 kil, zmeša se s sladkorno vodo, o kateri je na 1 hektoliter vzetih 15 kil sladkorja; ta zmes pusti se 4 dni skupaj, pa se med tem večkrat dobro pomešava in vselej potem dobro pokrije; potem se izpreša in v sod spravi, prešanje se zopet z vodo zalije, na priliko s pol hektolitrom in to se primeša prvemu moštu in vse skupaj po okoliščinah z drugim pravim moštom. Samo po sebi se razume, da se taka pijača ne sme prodajati za pravi mošt.

Ako se hoče narediti peneče sadno vino, ravna se s moštom po gorej omenjenem načinu; kedar odvre in je čist, napolni se v flaše, dodá cukra ter se dobro zamaši in poveže, flaše pa se položé postrani.

Pri tem delu je odločilno, da se vzame ravno prava mera sladkorja, ako bi se ga vzelo premalo, vino ne dobi peneče moči, ako se ga pa vzame preveč, je drugo vrenje tako hudo, da flaše raznese, kar se tudi tedaj zgodi, ako bi se flaše napolnile z moštom, še ne odvreli. Prava mera sladkorja je 1 deka = 10 gramov sladkorja na navadno šampanjsko butilijo in ravna se najlože, ako se razpusti v vodi 40 dek. sladkorja tako, da je vse te sladčice 1 liter, potem pa se je dene na vsako flašo $\frac{1}{4}$ decilitra. — Za sadni šampanjec rabiti se mora mošt, ki ima le malo kislinae“

Za poduk in kratek čas.

Od starega žolnirja.

(Narodna pripovedka.)

(Konec.)

Škrat stopi pred Gašperja in reče: „Predrzi človek, na drobne kosce te bom raztrgal,

če mi ne boš prav odgovoril na to, kar te bom vprašal.“ „No, pa prašaj!“ reče Gašper. Škrat reče: „Povej mi, za kaj se ljudje na svetu največ trudijo?“ Gašper odgovori: „Za dobiček se trudijo, kajti za zgubo se bo le neumen človek trudil.“ „Pa pokaži, kako se znaš potruditi za dobiček!“ reče škrat. Gašper mu reče: „K meni se vsedi, pa vrziva enkrat kvarte, boš že videl, ali se bom trudil za dobiček ali za zgubo.“ Škrat se vsede in postavi precej 1000 cekinov. Pa te je precej zgubil. Gre po drugih denarjev in jih vse zgubi. Nazadnje je imel Gašper že cel žakelj cekinov. Ko je škrat vse zgubil, skoči jezen po konci in reče: „Dajva igrati za smert in življenje; kdor zgubi, mora umreti, jaz ali ti!“ Vrgla sta kvarte in škrat je spet zgubil. On razpade in zgine.

Gašper je mislil, da je zdaj vse pri kraju. Pa ko je drugi večer v palači spal, razsajali so škrti še huje ko prej. On vstane in gre v tisto dvorano. Prileti mu naproti šest škrtov, kateri mu velijo: „Po tebi je, če nas vseh ne premagaš! Samo delo si smeš izbrati, v katerem se hočeš z nami poskusiti! Gašper seže v žep in potegne svojo pipo iz njega. Tudi en škrat privleče iz žepa ravno tako pipo. Gašper vzame tisto pipo v roke in obe pipi pregleduje ter pravi, kako ste si podobni. Potem hitro pipi zameni in dá škratom svojo pipo, sam pa obdrži škratovo. Na to reče: „Dajmo pipe prižgati, in kdor bo svojo prej skadil, ta je zmagal.“ Škrati so bili zadovoljni. Vlekli so iz žolnirjeve pipe, kar se je dalo, pa je niso mogli izkaditi; žolnir pa je tisto pipo tobaka kmalo izkadil, pepel iztrosil in škratom pokazal, da ni nič not. Škrati so bili premagani in so hitro zbežali.

Tretjo noč je bil še hujši ropot. Vse črno je prišlo škrtov in rekli so Gašperju vsi srditi: „Šest naših si že premagal, nas pa ne boš, če si prav star žolnir. Zdaj si zmagal le z zvijačo. Zdaj moraš pa s svojo močjo kaj storiti!“ Gašper seže po sablji in razseka z enim mahom mizo na dva kosa. Škrat pa vdari na mizo samo z mezinem in ona se razleti. — Gašper vzame bokal vina in ga na en dušek izpije. Škrat pa privali cel sod vina in ga na en dušek izpije. — Gašper je videl, da z močjo nič ne opravi, zato potrka na svoj boben in reče: „Vi škrti vsi, marš! tukaj not v moj boben!“ Škrati so se morali vsi v boben skriti in soba se je spraznila.

Odsihmal v gradu ni več strašilo. Kralj je dal žolnirju princezinjo Zebenico in pol kraljestva. Odslej se je Gašperju vedno le dobro godilo.

Trdina.

Smešničar.

Žena: „Ko bi ti vedel, kak razloček je med teboj in mojim prvim možem!“

Mož: „O vem, kak razloček je: on je zdaj srečen, ker je tebe rešen, jaz sem bil pa prej srečen, ko te nisem še poznal.“

Kaj je novega križem sveta?

* Celovski pevci so bili o binkoštih v Slov. Gradcu in tam pobirali za nemški „šulverein“.

Iz štajerskih listov zvemo, da na ta veliki binkoštni praznik nobeden ni cerkve od znotraj videl! Se ve da, liberallec ne potrebuje maše! — Grebinjski nemškutar Mossmann je „Mirovega“ urednika tako dolgo dražil po časnikih in s pismi, da mu je moral nekaj odgovoriti. Zdaj je pa Mossmann to privatno pismo našega urednika sodnji izročil! To je res plemenito in „nobel“ ravnanje. Bravo, agent provocateur! — Na Rudi je liberalen in nemškutarsk občinski odbornik nekega kmeta iz občinske pisarne vrgel! Plačevati imajo kmetje pravico, iz občinske pisarne, ki jo oni plačajo, mečejo se pa ven! To je nemško-liberalno maslo. — V Pliberku se meščani še o svojih zadevah pogovarjati ne smejo. Ko so se o neke stvari pomenkovali, jih je pustil župan na ovadbo nekega pisarja razpoditi. Stvar je prišla celo pred okrajno glavarstvo. Pa okrajni glavar je spoznal, da možje niso nič zakrivili in da župan ni imel pravice, jih razganjati. — Minister Pino je bival o binkošti v svoji grajščini blizu Velikovca — Iz vrta kmetijske družbe je bilo 50 drevesec ukradenih, 15 pa poškovanih. — O tatvinah se poroča od vseh strani. — V Beljaku je bilo nekemu oficirju 735 gold. ukradenih. — Morilec Caharija Luka ne bo obešen, ampak bo celo življenje sedel. — Dobili smo dopisnico iz Celovca z „ein Club“ podpisano, v kateri se nam s pretepom grozi, češ, da deželni mir kalimo. Kdor se za pravico poteguje, ne kali miru, ampak tisti, ki tuje pravice krati. Če pa kdo misli, da nas bo s takimi otročarijami oplasil, se daleč moti!

* Volitve za kranjski deželni zbor bodo v dneh 9. rožnika za kmečke občine, 12. rožnika za mesta, 15. rožnika za veliko posestvo. — V Kranji so umrli bivši knezoškof ljubljanski č. g. Jernej Vidmar, 81 let stari. — G. Hoke, okrajni sodnik v Kočevju, je umrl. — Gosp. vitez Schneid, bivši poslanec ljubljanskega mesta, se je v Gorici zopet pozdravil in se podal zdaj na Dunaj.

* Šolskim sestram v Mariboru so svitli cesar podarili 1500 gld. — Na Štajerskem je 755 javnih ljudskih šol, 20 podružnic, 6 šol za silo, 39 privatnih šol, 7 šol v tovarnah. 348 šol je enorazrednih, 186 dvorazrednih, 107 trirazrednih, 72 štirirazrednih, 33 petrazrednih, 2 šestrazredni, 1 sedemrazredna, 2 osemrazredni. 525 šol je nemških, 155 slovenskih, 72 slovensko-nemških. Učilo je 852 katehetov, 2 vodja meščanskih šol, 377 nadučiteljev, 536 učiteljev, 296 podučiteljev, 85 začasnih učiteljev, 5 nadučiteljic, 46 učiteljic, 228 podučiteljic in 15 začasnih učiteljic. — V Ptujih so imeli nemškutarji velik „halo!“ pri svečanosti turnarjev. Vjeli so tudi nekaj lačnih slovenskih kmetov, ktere so za seboj okoli gonili in jim zato nekaj glažov vina dali. — V Podovih pri Dravi so se fantje hudo topli. — V Staricesti pri Ljutomeru je nek hudobnež Francu Mavriču dvakrat hram zapalil. Prvokrat je M. ogenj zadušil, drugokrat mu je pa vse zgorelo. — Gosp. dr. Šuc v Slovenjem Gradcu noče več podučevati na tamošnji šoli. Gospod že vé, zakaj ne.

* Nove volitve za primorske deželne zbore bodo v dneh 23. rožnika za kmečke občine, 27. rožnika za mesta, 3. julija za veleposestvo —

Tržaški „Sokol“ je napravil izlet v Skednjo in bil tam navdušeno pozdravljen. Na stotine rodoljubnega občinstva se je v Skednji razveseljevalo in ogrevalo za boljšo prihodnost Slavjanov.

* Nadvojvodinja Štefanija se je v polnem zdravju preselila v Laksenburg in radostno pričakujejo avstrijski narodi vesele dogodbe v cesarske družini, ki se zdaj odločno napoveduje za mesec avgust tekočega leta.

* Žandarji ustrelili so bosanskega tolovaja Sekanoviča. — Zoper trtno uš bo poljedelski minister predložil državnemu zboru novo postavo. Po tej postavi bo stroške za preganjanje trtne uši nosila odslej cela država, ne samo vinorejci, kakor do zdaj. Takim vinorejcem, katerim je trtna uš vinograde pokončala, se bo davek odpisal. — Na Ogerskem je strela vdarila na kmete, ki so se iz somnja domu vračali; dva je popolnoma ubila, tretjemu je roka otrpnela, četrti je oglušil, petega je pa samo omamila, pa je zdaj spet zdrav. — V cigarah (smotkah) se najdejo včasih prav čudne reči: cunje, lasje, kosci vrvi itd. zdaj je pa denarni minister razglasil ukaz, da bo vsaka cigararica precej spodenca, ktereje se dokaže, da je kaj tacega v smotko spravila. — Delo ustavili so peki v Pešti na Ogerskem pa so spet delati začeli, ko so jim mojstri plačo zvišali. — Do tal pogorela je vas Krumnussbaum na dolnjem Avstrijskem.

Loterijske srečke

Gradec	86	68	49	62	72
Trst	21	85	81	71	63

Tržna cena

po 1/2 hektolitrih.

I m e.	Celovec		Št. Vid.		Velikovec		Žel. Kaplja.		Wolfsberg		Trg		Belak		Pliberk	
	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.
Pšenica . . .	3 67	3 90	3 55	3 66	3 94	3 75	4 —	3 84								
Rž	2 75	2 80	2 55	2 68	3 72	2 75	2 90	2 72								
Ječmen	2 52	2 50	2 50	2 44	—	2 65	2 60	2 38								
Ajda	2 63	—	2 35	2 44	2 —	—	2 60	2 38								
Oves	1 56	1 45	1 52	1 46	1 45	1 50	1 80	1 56								
Proso	—	—	—	—	—	—	—	—								
Ber	5 11	—	5 —	4 75	5 50	—	5 40	4 91								
Turšica	2 70	2 70	2 50	2 56	—	2 65	2 70	2 59								
Grah	—	—	—	—	—	—	—	—								
Leča	4 45	—	—	—	—	—	—	—								
Bob	—	—	—	—	—	—	—	—								
Fizol bel . . .	—	—	—	—	—	—	—	—								
„ rudeč	4 88	—	—	—	—	—	—	—								

Goveje meso se v Celovcu plačuje po 54 kr. kilo svinjsko 60, telečje 64, suho svinjsko 90, koštrun 44, špeh prekajen 80, mast 88, maslo 1 gld. 20 kr. Meso in zabela sta torej dovolj draga. Jajca so nekaj cenejši, po 11 za 20 kr. Zelenjava je še zmirom redka in draga; ker ni gorkote, ne more salata in sploh zelenjava kviško. Drva ostanejo pri svoji ceni. Seno se plača po 1 gold. 50 kr. star cent, pa tudi dražej, če je lepo; slama po 80 kr. star cent.